

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH INICJATYWY (bez oceny skutków)

Celem tego dokumentu jest poinformowanie opinii publicznej i zainteresowanych stron o pracach Komisji, aby umożliwić przekazanie informacji zwrotnych i skuteczny udział w konsultacjach.

TYTUŁ INICJATYWY	Strategia na rzecz europejskiej unii danych
WIODĄCA DG ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	DG CNECT, dział G1
PRAWDOPODOBNY RODZAJ INICJATYWY	Komunikat Komisji
ORIENTACYJNY TERMIN	III kw. 2025 r.
INFORMACJE DODATKOWE	-

Dokument przeznaczony wyłącznie do celów informacyjnych. Nie przesądza on o ostatecznej decyzji Komisji co do tego, czy inicjatywa ta zostanie zrealizowana, ani o jej ostatecznej treści. Wszystkie opisane tu elementy inicjatywy, w tym jej harmonogram, mogą ulec zmianie.

A. Kontekst polityczny, określenie problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst polityczny

Inicjatywa ta jest następstwem działań określonych w [strategii w zakresie danych z 2020 r.](#), która ma na celu ustanowienie rynku wewnętrznego, na którym dane mogą swobodnie przepływać. Od tego czasu zmiany technologiczne i geopolityczne spowodowały, że konieczne jest zaktualizowane podejście. W [raporcie Draghiego](#) stwierdzono, że UE nie dysponuje dużymi zbiorami danych i musi promować międzybranżową koordynację i udostępnianie danych, aby przyspieszyć integrację sztucznej inteligencji, w szczególności generatywnej sztucznej inteligencji, z przemysłem europejskim. W [raporcie Letty](#) z kwietnia 2024 r. podkreślono, że należy uczynić więcej, aby stworzyć prawdziwy wewnętrzny rynek danych. W [Planie działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji](#) podkreślono, że strategia na rzecz europejskiej unii danych jest kluczowym działaniem, które umożliwi uwolnienie potencjału sztucznej inteligencji.

W [wytycznych politycznych na kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029](#) dodatkowo podkreślono silną potrzebę „sięgnięcia po niewykorzystany potencjał danych”. Ponadto w komunikacie Komisji pt. „Kompas konkurencyjności dla UE” opublikowanym w styczniu 2025 r. stwierdzono, że zaproponowana zostanie strategia na rzecz europejskiej unii danych, której celem będzie usprawnienie i ułatwienie bezpiecznego udostępniania danych prywatnych i publicznych w drodze przejrzystego przetwarzania, uproszczenie systemu regulacyjnego i jego stosowania oraz przyspieszenie rozwoju nowych systemów lub aplikacji, przy jednoczesnym poszanowaniu praw podstawowych.

Problem, któremu ma zaradzić inicjatywa

Unijna strategia w zakresie danych z 2020 r. przyniosła pewne rezultaty, a mianowicie: stworzenie wspólnych europejskich przestrzeni danych jako zdecentralizowanych ram suwerennego udostępniania i gromadzenia danych przez przedsiębiorstwa, np. z pomocą usług pośrednictwa danych regulowanych na mocy aktu w sprawie zarządzania danymi; nowe prawa dostępu do danych przemysłowych i ich udostępniania na mocy aktu w sprawie danych; oraz dane dotyczące zdrowia na podstawie rozporządzenia w sprawie europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia. W miarę przyspieszania rewolucji związanej ze sztuczną inteligencją należy jednak zrobić jeszcze więcej, aby wykorzystać dane przemysłowe i dane z niedostatecznie reprezentowanych języków.

Gospodarka UE, charakteryzująca się silnymi przedsiębiorstwami działającymi w tradycyjnych sektorach, ale niewielką liczbą dużych podmiotów w sektorze technologicznym, stoi w obliczu wyzwań związanych z procesem cyfryzacji. Jednocześnie duże podmioty technologiczne spoza UE dążą do wejścia do tradycyjnych sektorów przemysłu, w charakterze partnerów w zakresie cyfryzacji. Przemysł europejski nie ma alternatyw, jeżeli chodzi o projekty w zakresie cyfryzacji, w tym m.in. rozwój i stosowanie sztucznej inteligencji.

W odróżnieniu od gospodarki opartej na danych osobowych dane przemysłowe są specyficzne dla danej dziedziny i znajdują się w posiadaniu wielu różnych podmiotów, które stoją w obliczu wyzwań regulacyjnych związanych z udostępnianiem i łączeniem danych. Niektóre dane są specyficzne dla języka i mogą istnieć jedynie w niewielkich ilościach. W rezultacie innowacyjne przedsiębiorstwa nie są w stanie szkolić lub ciągle doskonalić modeli AI ogólnego przeznaczenia dla różnych dziedzin przemysłu lub języków europejskich.

Oprócz dostępu do danych wyzwaniem pozostaje dostępność talentów, urządzeń obliczeniowych i kapitału. Otoczenie regulacyjne dotyczące wykorzystywania danych w UE charakteryzuje się złożonym zestawem przepisów ogólnych i sektorowych, których wzajemne oddziaływanie jest często trudne do zrozumienia dla przedsiębiorstw podlegających nadzorowi różnych organów lub podmiotów, co prowadzi do nieefektywności i niepewności dla przedsiębiorstw i administracji publicznej. Pomimo wysiłków na rzecz harmonizacji przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych państwa członkowskie mogą odstąpić od tych przepisów w oparciu o klauzule otwarte lub prawa do określonych klauzul opt-out. Rosnąca liczba wymogów w zakresie sprawozdawczości i powiadamiania we wszystkich rodzajach prawodawstwa wpływa na konkurencyjność.

Chociaż międzynarodowy przepływ danych nabiera coraz większego znaczenia w całej gospodarce, istnieją również wyzwania. Europejskie przedsiębiorstwa często borykają się z niepewnością co do przekazywania danych z państw spoza UE z powrotem do UE. Niektóre kategorie danych UE nie są wystarczająco chronione przed wrogimi podmiotami. Niedawne napięcia geopolityczne budzą wątpliwości co do bezpieczeństwa gospodarczego UE w przypadku nadmiernej zależności od innych państw, np. zależności od odpowiednich danych w niektórych obszarach generatywnej sztucznej inteligencji, co ogranicza zdolność UE do zapewnienia jej długoterminowej konkurencyjności.

Podstawa działania UE (podstawa prawna i analiza zgodności z zasadą pomocniczości)

Europa może stać się liderem w gospodarce opartej na danych, wykorzystując dane w bezpieczny sposób, aby wzmocnić wiarygodną i niedyskryminującą sztuczną inteligencję i zwiększyć konkurencyjność na rynku światowym – pod warunkiem podjęcia dalszych działań. Odpowiednia strategia może pomóc europejskim przedsiębiorstwom i obywatelom skuteczniej korzystać z danych generowanych na całym kontynencie, przy jednoczesnym zminimalizowaniu niepewności prawa.

Podstawa prawna

Podstawę samego komunikatu stanowi art. 114 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Oczekuje się, że w komunikacie ogłoszony zostanie szereg inicjatyw i działań o różnych podstawach prawnych. W zależności od treści i zakresu ewentualnego planowanego instrumentu ustawodawczego i nieustawodawczego lub szeregu takich instrumentów, podstawy prawne właściwe dla tych instrumentów prawnych zostaną podane w stosownych przypadkach przy ich przygotowywaniu.

Praktyczna potrzeba działania na poziomie UE

Transgraniczny charakter rynków danych stanowi wyzwanie dla poszczególnych państw członkowskich, ponieważ niezależne działania na szczeblu krajowym mogą spowodować fragmentację regulacyjną i fragmentację rynku. Aby temu zapobiec, istnieje coraz większa potrzeba skoordynowanego podejścia uwzględniającego cały rynek wewnętrzny UE. Takie podejście umożliwiłoby osiągnięcie korzyści skali, stworzyłoby ekosystem zaufanych narzędzi UE, wzmocniłoby pozycję przedsiębiorstw europejskich i sprzyjałoby spójniejszemu, bardziej konkurencyjnemu, niedyskryminacyjnemu i wiarygodnemu europejskiemu rynkowi danych i sztucznej inteligencji. Międzynarodowe przepływy danych są ważnym aspektem konkurencyjności unijnych przedsiębiorstw i są skutecznie uwzględniane na szczeblu UE, gdzie jednolite podejście zwiększa siłę negocjacyjną Europy, zapewnia spójność regulacyjną w globalnych zobowiązaniach i zapobiega rozdrobnieniu między państwami członkowskimi. Chociaż obciążenia administracyjne wynikają również z przepisów krajowych, także ramy legislacyjne UE są często źródłem takich obciążeń. Zmniejszenie tego obciążenia przyczyniłoby się do realizacji szerszych celów Europy w zakresie konkurencyjności.

B. Co ma osiągnąć inicjatywa i w jaki sposób?

Pierwszym celem jest stymulowanie inwestycji w technologie danych i udostępnianie niektórych zasobów danych za pomocą dobrowolnych środków lub finansowania, aby umożliwić zwiększone wykorzystanie i dostępność danych, tj. na potrzeby rozwoju generatywnej sztucznej inteligencji. Mogłoby to obejmować środki mające na celu poprawę dostępu do danych dla przedsiębiorstw typu start-up, takie jak punkt kompleksowej obsługi w zakresie

dostępu do dodatkowych źródeł danych na żądanie oraz dalsze środki ułatwiające dobrowolne udostępnianie danych.

Drugim celem jest uproszczenie. Należy tego dokonać poprzez 1) uproszczenie istniejących przepisów oraz 2) opracowanie narzędzi danych w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych. Aby skonsolidować istniejące ramy, zostaną one ocenione i w razie potrzeby zaproponowane zostaną ukierunkowane zmiany, tak aby instrumenty te współdziałały w jak najlepszy sposób na rzecz skutecznej gospodarki opartej na danych, w tym skutecznych mechanizmów zarządzania. Należy opracować i wdrożyć infrastrukturę cyfrową, aby umożliwić automatyczne wypełnianie obowiązków sprawozdawczych. Mogłoby to obejmować rozważenie wprowadzenia obowiązkowej sprawozdawczości cyfrowej w przyszłych inicjatywach ustawodawczych i ułatwienie sprawozdawczości cyfrowej w obowiązujących przepisach.

Trzecim celem jest opracowanie „międzynarodowej strategii w zakresie danych”, która powinna obejmować działania mające na celu zabezpieczenie eksportu danych UE, a także działania stymulujące import danych do UE. Wymaga to zintegrowanego podejścia, które uwzględni m.in. wewnętrzny dorobek prawny UE w zakresie danych, a także zewnętrzną politykę handlu cyfrowego UE. Ponadto międzynarodowa strategia w zakresie danych powinna również uwzględniać dostęp do wspólnych europejskich przestrzeni danych i określać działania na rzecz priorytetowego zaangażowania na szczeblu dwustronnym i wielostronnym, a także opracowanie międzynarodowych przepisów sprzyjających udostępnianiu danych na podstawie umów.

Prawdopodobne skutki

Oczekuje się, że skutki gospodarcze tego środka doprowadzą do powstania produktów i usług, które będą w większym stopniu oparte o dane, głównie sztuczną inteligencję, i będą zaprojektowane zgodnie z potrzebami użytkowników. Strategia ta doprowadzi do dalszego rozwoju godnej zaufania i dobrze prosperującej gospodarki opartej na danych, co prawdopodobnie zwiększy wartość danych zgodnie z normami dotyczącymi ochrony danych osobowych i cyberbezpieczeństwa. Bardziej zintegrowany i cyfrowy jednolity rynek umożliwi unijnym przedsiębiorstwom – w tym MŚP – rozwój i jak najlepsze wykorzystanie rynku, a służbom publicznym – sprostanie istotnym wyzwaniom społecznym we wszystkich obszarach.

Uproszczenie ram legislacyjnych zmniejszy obciążenia regulacyjne przedsiębiorstw. Zmniejszenie obciążeń administracyjnych będzie miało pozytywny wpływ na całą gospodarkę, a zwłaszcza na mniejsze i średnie przedsiębiorstwa, które dysponują mniejszymi zasobami, aby spełniać obowiązki związane z przestrzeganiem przepisów, i w których obciążenia administracyjne są często największym wyzwaniem utrudniającym inwestycje.

Zajęcie się międzynarodowymi przepływami danych nieosobowych na szczeblu UE wzmocniłoby rolę Europy jako światowego lidera cyfrowego, zwiększyłoby spójność regulacyjną, przyciągnęłoby przepływy danych do UE oraz zapewniłoby silniejszą ochronę bezpiecznej i konkurencyjnej wymiany danych UE z państwami trzecimi.

Monitorowanie w przyszłości

Biorąc pod uwagę cel inicjatywy – ogólny komunikat na temat polityki – jej monitorowanie nastąpi na późniejszym etapie realizacji poszczególnych działań. W ramach mechanizmu monitorowania Komisja w odpowiednim czasie oceni strategię przede wszystkim za pośrednictwem Europejskiej Rady ds. Innowacji w zakresie Danych, grupy ekspertów ds. danych i zróżnicowanej grupy zainteresowanych stron, a także będzie regularnie składać sprawozdania odpowiedniej grupie roboczej Rady i komisjom parlamentarnym. Komisja oceni również realizację strategii za pomocą różnych działań będących jej rezultatem. Wszelkim środkiem ustawodawczym towarzyszyć będzie dogłębna ocena i odpowiednie mechanizmy oceny.

C. Lepsze stanowienie prawa

Ocena skutków

Ponieważ w komunikacie mają zostać przedstawione strategia i przegląd, w przypadku tego rodzaju działań nie są wymagane żadne oceny skutków *a priori*. W stosownych przypadkach ocena skutków będzie towarzyszyć wnioskowi ustawodawczemu, potencjalnym działaniom lub innym wnioskowi i inicjatywom, które mogą mieć znaczący wpływ, a także wariantom politycznym zapowiedzianym w strategii. Celem strategii na rzecz europejskiej unii danych jest określenie podejścia ogólnego, w przypadku którego zidentyfikowanie potencjalnych skutków jest niemożliwe.

Strategia konsultacji

Konsultacje będą obejmowały:

konsultacje publiczne (zob. informacje poniżej); ukierunkowane kwestionariusze skierowane do państw członkowskich i wybranych ekspertów; ukierunkowane konsultacje, skierowane również do MŚP; warsztaty sektorowe; rozmowy z ekspertami; wydarzenia wysokiego szczebla i wizyty w poszczególnych krajach.

Konsultacje ze społecznością MŚP będą prowadzone bezpośrednio, po pierwsze, z Europejską Radą ds. Innowacji w zakresie Danych i jej przedstawicielami ds. MŚP, oraz Siecią Przedsiębiorczości MŚP.

Zgodnie ze strategią Komisji Europejskiej na rzecz lepszego stanowienia prawa, której celem jest opracowywanie inicjatyw opartych na najlepszej dostępnej wiedzy, zachęcamy ponadto naukowców oraz organizacje akademickie i stowarzyszenia naukowe dysponujące wiedzą fachową w polityce dotyczącej danych, sztucznej inteligencji lub zmniejszania obciążeń administracyjnych do przedkładania opublikowanych i wstępnych badań naukowych, analiz i danych dotyczących tego tematu.

W ramach niniejszego zaproszenia do zgłaszania uwag rozpoczynamy konsultacje publiczne na stronie [Wyraź swoją opinię](#), które są otwarte dla wszystkich. Są one dostępne pod następującym adresem: [Konsultacje społeczne – strona internetowa](#). Kwestionariusz będzie dostępny w języku angielskim, francuskim i niemieckim, ale odpowiedzi można udzielać w dowolnym języku spośród 24 języków urzędowych UE. Konsultacje publiczne składają się z kwestionariusza. Możliwe będzie również dołączenie oddzielnego dokumentu. Konsultacje publiczne będą prowadzone przez 8 tygodni. Sprawozdanie podsumowujące ukaże się na stronie internetowej dotyczącej konsultacji w terminie ośmiu tygodni od daty zakończenia konsultacji. Komisja przygotuje również, w odpowiednim czasie i po zakończeniu konsultacji, sprawozdanie zbiorcze podsumowujące wszystkie działania konsultacyjne.

Powody prowadzenia konsultacji

Celem procesu konsultacji jest umożliwienie zainteresowanym stronom przedstawienia swoich poglądów i wniesienia wkładu w kształtowanie przyszłej polityki w dziedzinie unijnej gospodarki opartej na danych. Wyniki konsultacji zostaną również uwzględnione w ewentualnych przyszłych inicjatywach Komisji w tym obszarze polityki, a jednocześnie umożliwią wniesienie wkładu przez wszystkie zainteresowane strony w sposób oparty na współpracy i sprzyjający włączeniu społecznemu.

Grupa docelowa

Zainteresowane strony zostaną pogrupowane jako:

- obywatele/ogół społeczeństwa
- dostawcy danych sektora publicznego
- dostawcy technologii i użytkownicy biznesowi
- właściwe organy krajowe
- dostawcy usług przetwarzania danych
- dostawca usług pośrednictwa danych
- dostawcy danych
- przemysł, MŚP i przedsiębiorstwa związane z dostarczaniem, wykorzystywaniem i przetwarzaniem danych, w tym stowarzyszenia branżowe, organizacje międzynarodowe działające w obszarze będącym przedmiotem zainteresowania, przedsiębiorstwa zajmujące się generatywną sztuczną inteligencją i dostawcy rozwiązań syntetyzacji
- stowarzyszenia branżowe
- środowiska naukowe i akademickie
- przedstawiciele platform
- organizacje społeczeństwa obywatelskiego i stowarzyszenia konsumenckie
- eksperci i ośrodki analityczne, w tym naukowcy i specjaliści zajmujący się różnymi tematami, instytucje badawcze